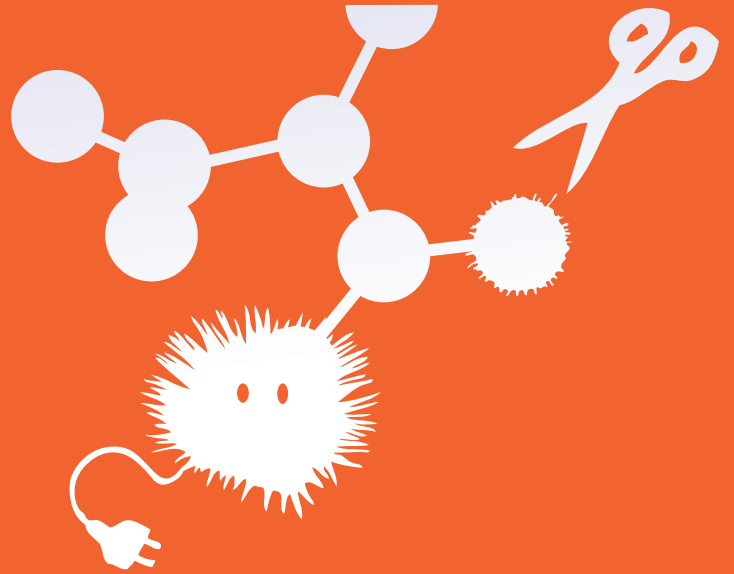

lezen is leuk!

BiblioMemo

Handleiding voor de bibliotheek – Groep 5

Colofon

© Cubiss
Tilburg, 2009

Het spel BiblioMemo is een product van NBD/Biblion en is ontwikkeld in samenwerking met Cubiss.

Samenstelling: José Peijen, Cubiss

J:\klantenservice\Rode Draad\handleiding bibliothecaris\BiblioMemo groep 5 bib\060709

Inhoudsopgave

	<i>pagina</i>
1. Inleiding	5
2. Organisatie	6
2.1 Inhoud van het project BiblioMemo	6
2.2 Opzet van het project BiblioMemo	6
2.3 Voorbereiding door de bibliotheek	6
2.4 Verwerkingssuggesties	7
Bijlage	
- Mijn eigen boekpicto	

1. Inleiding

In groep 5 zijn kinderen toe aan het leren kiezen van boeken. Ze kunnen nu goed lezen, ze maakten kennis met verschillende soorten boeken en ze gaan meer en meer hun eigen smaak ontwikkelen. Hieraan vooraf gaat het leren kiezen uit een aanbod van boeken. Bij begrijpend lezen wordt gebruik gemaakt van een opdracht. Er worden vragen beantwoord of er wordt een verslag gemaakt. De opdracht vormt de motivatie om iets te gaan lezen.

Wie voor zichzelf gaat lezen moet die keuze zelf maken. Niet de opdracht vormt de motivatie om te lezen maar het boek zelf. Het kiezen van het juiste boek is bepalend voor het leessucces en is essentieel voor het bevorderen van leesplezier. Boeken lezen werkt als een cirkel: het kiezen van een boek, het beleven, het waarderen en daarna, met de opgedane ervaring, weer kiezen, beleven en waarderen.

Lezen is leuk! Sommige kinderen hebben echter wel een duwtje nodig om de smaak te pakken te krijgen. BiblioMemo is een project van het leesbevorderingsprogramma Rode Draad met een collectie boeken als basis, een memospel met de pictogrammen van de bibliotheek en verschillende verwerkingssuggesties rondom het kiezen van boeken.

Het kiezen van boeken berust op kennis van boeken en zelfvertrouwen. Kennis van boeken wordt bij kinderen opgebouwd door hen voor te lezen, genres te introduceren, over boeken te praten of door een bibliotheekbezoek. Veel keuzes van boeken komen tot stand doordat een vriend of vriendin het boek gelezen heeft, via ouders, televisie of andere media. Zelfvertrouwen ontstaat door bemoedigen, interesse tonen en prijzen, maar vooral door het met veel plezier uitlezen van boeken.

Met het project BiblioMemo maken kinderen kennis met aspecten die bepalend zijn voor de keuze van een boek en kan net dat duwtje in de rug geven dat ze nodig hebben om te genieten van lezen.

Doelstelling:

- Kennismaking met leesboeken die geschikt zijn voor leerlingen in groep 5.
- Kennismaking met de pictogrammen van de bibliotheek.
- Leerlingen lezen met plezier de boeken uit de collectie van de bibliotheek.
- Leerlingen op basis van een aantal criteria een boekkeuze laten maken.

Kerdoelen

Het project 'BiblioMemo' sluit aan op de Kerndoelen basisonderwijs (2006):

- 9: De leerlingen krijgen plezier in het lezen en schrijven van voor hen bestemde verhalen, gedichten en informatieve teksten.

De kerndoelen geven aan wat in elk geval aan alle leerlingen moet worden aangeboden in de periode waarop zij het basisonderwijs bezoeken.

De leesbevorderingsactiviteiten in de handleiding leerkracht zijn gebaseerd op de Tussendoelen & leerlijnen Nederlands. De kerndoelen zijn door SLO en het Expertisecentrum Nederlands uitgewerkt in tussendoelen en leerlijnen. Hierin wordt het mogelijke onderwijsaanbod bij de verschillende kerndoelen per leerjaar beschreven.

Meer informatie over Kerndoelen basisonderwijs en Tussendoelen & leerlijnen:

<http://tule.slo.nl> en www.slo.nl.

2. Organisatie

2.1 Inhoud van het project BiblioMemo

De school ontvangt van de bibliotheek de volgende materialen:

- een collectie boeken;
- het spel BiblioMemo;
2x24 zwarte pictogrammen, 2x26 pictogrammen in kleur en een spelregelboekje;
- 1 poster Boekentips;
- handleiding leerkracht.

BiblioMemo is een product van NBD/Biblion, ontwikkeld in samenwerking met Cubiss. Er is een keuze gemaakt voor 21 zwarte genrepictogrammen voor jeugdboeken waaraan 3 pictogrammen voor vormaanduiding (prentenboek, verhalenbundel en voorleesboek). Daarnaast is een keuze gemaakt voor 26 pictogrammen (PIM) in kleur die gebruikt worden voor de informatieve boeken. Het pictogram sprookjes is alleen in de zwarte uitvoering (leesboeken) opgenomen.

2.2 Opzet van het project BiblioMemo

Een klas kan een aantal weken met BiblioMemo werken. Tijdens deze weken komen de volgende activiteiten aan bod:

- introductie van de pictogrammetiketten van de bibliotheek;
- introductieles: hoe kies ik een boek?;
- boeken kiezen en lezen;
- verwerkingsactiviteiten.

In de eerste projectweek wordt het project geïntroduceerd met het spel BiblioMemo en besteedt de leerkracht aandacht aan de pictogrammen van de bibliotheek en aan belangrijke elementen bij het kiezen van boeken. Leerlingen kiezen vervolgens een boek uit de boekencollectie. In de daarop volgende weken kiezen en lezen de leerlingen andere boeken en kunnen ze verschillende verwerkingsactiviteiten uitvoeren. De collectie bestaat uit boeken van verschillende leesniveaus, leesboeken en informatieve boeken over allerlei thema's. In de collectie zijn boeken opgenomen met én zonder pictogrammetiket. Het spel BiblioMemo is een introductie op de pictogrammetiketten van de bibliotheek, die een belangrijk hulpmiddel zijn bij het kiezen van het juiste boek. Als de bibliotheek geen gebruik maakt van PIM voor de informatieve boeken kan het project BiblioMemo ook uitgevoerd worden. De gekleurde pictogrammen worden gebruikt voor een verwerkingsactiviteit bij de introductie van BiblioMemo waarbij informatieve boeken naar onderwerp ingedeeld worden.

2.3 Voorbereiding door de bibliotheek

Collectie samenstellen

Stel een collectie samen van ongeveer 40 boeken (gemiddelde klas van 30 leerlingen plus 10 extra boeken) zodat de leerlingen echt iets te kiezen hebben. Zorg voor een collectie met aantrekkelijke en actuele boeken, met boeken van verschillend niveau en boeken van verschillende genres en over verschillende onderwerpen.

De nadruk van het project ligt op de leesboeken.

Het is leuk als de collectie leesboeken bevat met zoveel mogelijk verschillende pictogrammen. Het is echter niet noodzakelijk dat alle pictogrammen in de collectie vertegenwoordigd zijn. Verschillende onderwerpen, zoals sociaal/politiek verhaal of biografie, komen ook niet of nauwelijks voor in boeken die geschikt zijn voor groep 5. Afhankelijk van het jaargetijde kunt u ook een keuze maken voor de boeken met het pictogram Kerstmis, Pasen of Sinterklaas. U kunt ook een aantal boeken met hetzelfde pictogram toevoegen. Het is vooral belangrijk dat het een collectie is met leuke, aantrekkelijke of bijzondere boeken voor groep 5. U voegt verder aan de collectie een aantal informatieve boeken toe én drie boeken die ingedeeld kunnen worden bij de pictogrammen voor vormaanduiding (prentenboek, voorleesboek en verhalenbundel). Zowel bij de introductie als bij de verwerkingssuggestie 'Boeken sorteren' delen de leerlingen de verschillende boeken in bij de verschillende pictogrammen. Indien de bibliotheekcollectie geen PIM-etiketten of etiketten voor vormaanduiding bevat dan is de activiteit toch uitvoerbaar en kunnen de leerlingen samen met de leerkracht de boeken indelen.

Voorbeeldcollectie:

- 20 leesboeken (met zoveel mogelijk verschillende pictogrammen);
- 10 leesboeken (zonder pictogrammen);
- 7 informatieve boeken (met of zonder PIM-etiket);
- 1 prentenboek (met of zonder pictogram voor vormaanduiding);
- 1 voorleesboek (met of zonder pictogram voor vormaanduiding);
- 1 verhalenbundel (met of zonder pictogram voor vormaanduiding).

2.4 Verwerkingssuggesties

Introductieles: Hoe kies ik een boek?

In de handleiding leerkracht wordt een introductieles 'Hoe kies ik een boek?' beschreven. Deze introductieles kan ook door medewerkers van de bibliotheek verzorgd worden. Voor deze les kunt u als extra activiteit een boekentest met de leerling uitvoeren. U brengt een extra collectie boeken mee voor de klas waarmee u na het introductiegesprek 'Hoe kies ik een boek' de verschillende boeken gaat testen. Deze boeken kunt u achterlaten op school of u nodigt de kinderen uit om de boeken te lenen in de bibliotheek. 'Boekentest' is een project voor groep 5 van de Rode Draad. De boekentestformulieren kunt u bestellen via de bestellijst materialen Rode Draad.

Introductieles Hoe kies ik een boek?

De pictogrammen op de boeken zijn goede wegwijzers bij het kiezen van een boek. Maar er zijn meer elementen waarop je kunt letten bij het kiezen van een boek. Laat de leerlingen zelf criteria benoemen die van belang zijn bij het kiezen van een boek. Dit kunnen serieuze maar ook minder serieuze criteria zijn. U kunt een boek uit de collectie laten zien zodat het voor de leerlingen eenvoudiger is om de criteria te benoemen. U kunt bij elk criterium een nadere toelichting geven door het stellen van vragen.

De volgende elementen kunnen aan bod komen:

- Het pictogram van het boek: genrepictogrammen voor de leesboeken en pictogrammen voor informatieve boeken zijn door het spel BiblioMemo aan bod geweest.
- De titel van het boek.
Krijg je al zin om het boek te lezen?

- De schrijver van het boek.
Ken je de schrijver? Heb je al een ander boek van de schrijver gelezen? Wat vond je van dat boek?
- Uiterlijk van het boek.
Hoe ziet de omslag eruit?, hoe dik is het boek?, hoe zwaar is het boek?
- De tekst op de achterkant van het boek.
Weet je nu waar het verhaal over gaat? Lees je graag over dat onderwerp?
- Het etiket op het (bibliotheek)boek.
Lees je graag dierenboeken, griezelboeken, sportboeken, boeken met schoolverhalen, fantasieverhalen, humorboeken, boeken over vroeger of spannende boeken?
- Een stukje in het boek lezen.
Vind je de figuren uit het boek leuk? Is het boek gemakkelijk te lezen of is het een moeilijke tekst?
- De tekeningen in het boek.
Vind je de tekeningen in het boek mooi? Lees je graag boeken met tekeningen erin? Of juist niet? Bedenk je graag in je hoofd hoe alles uit het verhaal eruit ziet?
- Serieboek.
Is het een boek uit een serie? Ken je de serie? Heb je al meer uit deze serie gelezen? Was dat een leuk boek?
- Film van een boek.
Heb je de film van een boek gezien en wil je dan het boek ook lezen?
- Mening van andere kinderen.
Is het belangrijk wat vriendjes of vriendinnetjes over het boek zeggen?
- Informatie over boektitels.
Lees je in een tijdschrift of in de taalmethode over een boektitel? Of hoor je op tv iets over boeken? Word je dan nieuwsgierig naar het boek?

Kaftje kijken

In de handleiding voor de leerkracht wordt de activiteit 'Kaftje kijken' beschreven. Voeg eventueel een lijst met boektitels (groot lettertype) toe zodat de leerkracht stroken met titels kan knippen.

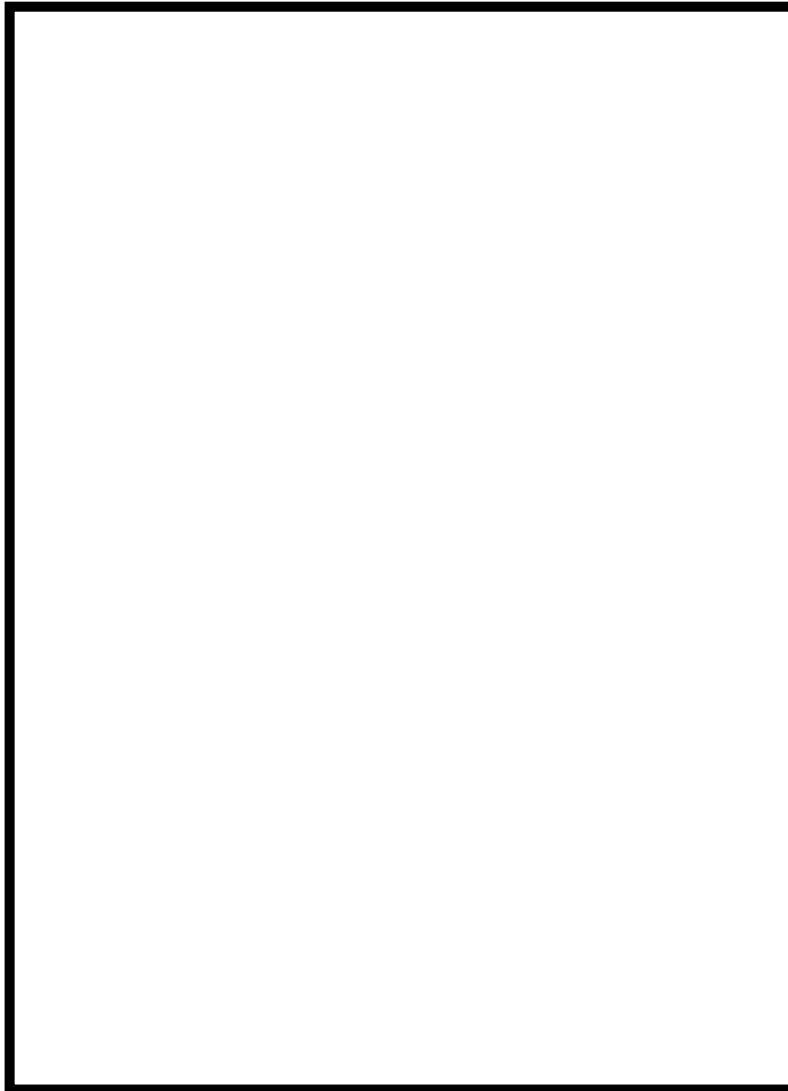
Ontwerp je eigen boekpicto

Bij de verwerkingssuggestie 'Ontwerp je eigen boekpicto' ontwerpen alle leerlingen een nieuw pictogram. In de handleiding leerkracht wordt vermeld dat in overleg met de bibliotheek de pictogrammen in de bibliotheek tentoongesteld worden. U maakt hierover afspraken met de leerkracht.

Enkele suggesties:

- Nadat het Rode Draadproject in de school is afgesloten worden de pictogrammen in de bibliotheek tentoongesteld.
- Eén of twee keer in het schooljaar (januari/februari en in juni) organiseert u een tentoonstelling van de mooiste pictogrammen die gemaakt zijn door de leerlingen van de scholen die het Rode Draadproject in de school hebben afgesloten.
De pictogrammen die geen plaats krijgen in de tentoonstelling worden in een showmap verzameld en bij de tentoonstelling neergelegd.
- Plaats een selectie van de ontwerpen op de bibliotheekwebsite.
- Maak voor elk project dat naar een groep 5 gaat 30 kopieën van de bijlage 'Mijn eigen boekpicto'.

mijn eigen boekpicto

Mijn boekpicto is voor boeken die gaan over:

.....

Naam:.....

Basisschool:.....

Leeftijd:.....